

ECHO

Świdwina

W numerze:

- Z historii ziemi świdwińskiej
- Urodziny Parkrunu
- Nasz człowiek w Patagonii
- Setka Pani Heleny
- Wydawnictwo wspiera sport
- Pogoń Cup 2021
- Wizyta dr Małeckiej
- Dobry rok powiatu świdwińskiego

GAZETA PROMOCYJNA WYDAWNICTWA ADAM MARSZAŁEK

2022, nr 272/273

ISSN 1428-2186

NAKLAD 5000 EGZ.

WIELKA ORKIESTRA ZAGRAŁA W ŚWIDWINIE

W ramach tegorocznej, 30. edycji Wielkiej Orkiestry Świątecznej pomocy w świdwińskim sztabie #5569 odbyło się szereg imprez towarzyszących. W ich trakcie zebrał się pieniądze na wsparcie okulistyki dziecięcej. Zebrał w Świdwinie kwotę **48 704,70 zł**. Już na etapie przygotowań wsparło nas wiele osób, instytucji i firm. Część pomagała w organizacji i logistyce, pozostałe przekazywały cenne przedmioty i karty podarunkowe, dzięki którym udało nam się zorganizować aukcje. I choć kluczowy jest jak zwykle dzień wielkiego finału – przypadający w tym roku 30 stycznia – właściwie przez cały miesiąc odbywały się imprezy i akcje, które miały na celu rozpropagowanie i wsparcie zbiórki. Tuż po Świętach Bożego Narodzenia rozpoczęliśmy przyjmowanie książek, aby po Nowym Roku móc zorganizować w kawiarni „Czytelnik” kiermasz. Pokażą ilość tytułów zgromadziliśmy dzięki hojności mieszkanki i mieszkańców Świdwina, ale także dzięki wsparciu Wydawnictwa Adam Marszałek. Całkowity dochód ze sprzedaży zasilł puszkę stacjonarną, którą ustawiliśmy w kawiarni. Akcję WOSP wspierali: grupa świdwińskich morsów, uczestnicy parkrunu i Ognisko Muzyczne prowadzone przez **Roberta Ussa**. Tradycyjnie w dniu finału zbierano datki do puszek. Przedmioty oraz vouchery na licytację przekazały nam instytucje, osoby prywatne i firmy. Działania związane z 30. Finałem WOSP w Świdwinie koordynowała **Renata Nizioł**, szefowa świdwińskiego sztabu, na co dzień kierownik merytoryczny Świdwińskiego Ośrodka Kultury. Dziękujemy za każde wsparcie dla świdwińskiego sztabu WOSP. Darczyńcom, wolontariuszom, firmom, organizacjom i instytucjom, które pomagały w przygotowaniu i przeprowadzeniu poszczególnych akcji. Dziękujemy także mieszkańcom, którzy tak chętnie wspierali poszczególne imprezy i zasilili konto Orkiestry oraz udostępniali informacje związane z przedsięwzięciami i licytacjami.

Anna Gwizdowska

OBIAD Z AMBASADOREM TAJLANDII

W Warszawie w sympatycznej atmosferze spotkali się prezes Marszałek Publishing Group dr **Adam Marszałek** i ambasador Tajlandii w Polsce JE **Chettaphan Maksamphan**, aby wspólnie skosztować kilku tajskich potraw. Daniem głównym były rozmowy poświęcone wspólnej organizacji IX Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego, na którym Tajlandia będzie Gościem Honorowym i obchodzić 50. rocznicę nawiązania relacji dyplomatycznych z Polską. Podczas spotkania uzgodniono bogaty program kulturowy oraz współorganizację spotkań o charakterze dyplomatycznym i ekonomicznym. W rozmowach uczestniczyli także zastępca szefa misji **Jeerasak Pomsuwan**, I sekretarz ambasady **Tohpong Smiti** oraz sekretarz Kongresu dr **Bartosz Płotka**.

B.P.

KOLEJNY SUKCES POWIATU ŚWIDWIŃSKIEGO

Agata Ślusarek: Panie Starosto, Związek Powiatów Polskich ogłosił wyniki Ogólnopolskiego Rankingu Gmin i Powiatów za 2021 rok. Powiat świdwiński, w kategorii powiatów do 60 tysięcy mieszkańców zajął fantastyczne drugie miejsce – serdeczne gratulacje.

Mirosław Majka: Dziękuję. Od 10 lat, czyli od pierwszej edycji ogólnopolskiego rankingu powiat świdwiński zawsze plasował się w pierwszej dziesiątce, a w ostatnich latach w ścisłej czołówce. Tegoroczna bardzo wysoka lokata, to efekt konsekwentnej realizacji szeregu dobrze zaplanowanych działań. Cieszę się, że eksperci rankingu, po raz kolejny,

docenili nasze starania. Serdecznie dziękuję również wszystkim zaangażowanym w pracę na rzecz rozwoju powiatu – to nasz wspólny sukces.

A.Ś: Czy to oznacza, że w kolejnym roku zobaczymy powiat świdwiński na pierwszym miejscu?

M.M.: Nie wykluczam takiej sytuacji, jednak to nie miejsce w rankingu jest celem naszych działań. Kierujemy się przede wszystkim potrzebami mieszkańców. Ludzie zawsze stanowią największą wartość. Stąd wyjątkowa troska powiatu o tworzenie komfortowych warunków do pozostania w powiecie świdwińskim albo wyboru powiatu jako miejsca do życia. Stale rozbudowujemy i unowocześniamy bazę obiektów szkolnych, stosujemy rozwiązania proekologiczne i ekoenergetyczne we wszystkich obiektach użyteczności publicznej należących do powiatu, wspieramy przedsiębiorców – w słuchujemy się w ich potrzeby i konsultujemy z nimi nasze pomysły, promujemy rozwiązania z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej. I zapewniam, że nie zamierzamy spocząć na laurach. Plan budżetowy na 2022 rok obejmuje niespotykane na dotychczasową skalę inwestycje i działania strategiczne dla rozwoju powiatu. Wiele razy udowodniliśmy, że nie boimy się wyzwań i ambitnych projektów, a rosnąca pozycja w Rankingu Powiatów utwierdza nas co

do słuszności decyzji.

A.Ś.: Dziękuję serdecznie za rozmowę, jeszcze raz gratuluje sukcesów i życzy realizacji kolejnych planów.

MM: Dziękuję bardzo i pozdrawiam czytelników „Echa”.

Agata Ślusarek

Po raz kolejny Jury Konkursu organizowanego przez Związek Powiatów Polskich wybrało najlepsze, najbardziej rozwojowe samorządy. Ekspert ZPP przyznają punkty

w ramach wielu kryteriów ujętych w dziesięciu grupach tematycznych, takich jak: działania proinwestycyjne i prorozwojowe; rozwiązania poprawiające jakość obsługi mieszkańca oraz funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego; rozwój społeczeństwa informacyjnego; rozwój społeczeństwa obywatelskiego; umacnianie systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji; promocja rozwiązań z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej; wspieranie działań na rzecz gospodarki rynkowej; promocja rozwiązań ekoenergetycznych i proekologicznych; współpraca krajowa i międzynarodowa; działania promocyjne.

Przez wiele ostatnich lat powiat świdwiński utrzymywał się w czołówce rankingu: 2017 r. – III miejsce, 2018 r. – III miejsce, 2019 r. – IV miejsce, 2020 r. – IV miejsce.

Ekspert Związku Powiatów Polskich zakończyli podliczanie punktów za 2021 r. W wyniku czego powiat świdwiński zajął zaszczytne II miejsce w swojej kategorii.

AC

DZIEŃ AZERBEJDŻANU NA KONGRESIE

Podczas wizyty delegacji Marszałek Publishing Group w ambasadzie Republiki Azerbejdżanu prezes MPG dr **Adam Marszałek** rozmawiał z ambasadorką tego państwa w Polsce **JE Nargiz Gurbanowa**, która zapowiedziała udział w IX Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim. Ponadto Pani Ambasador zadeklarowała wspólną z Towarzystwem Azji i Pacyfiku organizację Dnia Azerbejdżanu podczas Kongresu. O szczegółach organizacyjnych zespół MKA będzie informował na stronie wydarzenia www.kongresazja.pl, za pomocą której można zgłaszać tematy wystąpienia.

B.P.

PROPOZYCJA PANI ANI

Z propozycją wydania książki *Wyobraź sobie... wolność międzyludzka. Idea wolności w sztuce conceptualnej Yoko Ono* przybyła do Wydawnictwa znana toruńska aktorka **Anna Magalska**. Towarzysząca jej dr **Małgorzata Lisecka** rekomendowała wydanie tej pracy ze względu na interesującą problematykę i wysoki poziom merytoryczny.

P.J.

WIZYTA MINISTRA JANIKA

Goszczący w Wydawnictwie były minister spraw wewnętrznych dr **Krzysztof Janik** omówił z prezesem **Adamem Marszałkiem** warunki edycji drugiego wydania jego książki zatytułowanej *Państwo. Polityka. Bezpieczeństwo wewnętrzne*. W spotkaniu uczestniczyli dyrektor wchodzącego w skład Marszałek Publishing Group Wydawnictwa Helvetica z Odessy dr **Oleg Gołowko**, prezes Polskiego Towarzystwa Historycznego prof. **Krzysztof Mikulski** oraz redaktor naczelny ukazującego się nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek kwartalnika „Krakowskie Studia Małopolskie” prof. **Jerzy Kornas**.

Paweł Jaroniak

I OGÓLNOPOLSKI KONKURS CZARY GITARY

Świdwiński Ośrodek Kultury Zamek we współpracy z Urzędem Miasta Świdwin i Starostwem Powiatowym organizuje w dniach 22–23 kwietnia I Ogólnopolski Konkurs Czary Gitary. To nowe wydarzenie ma dać szansę na konfrontację artystyczną dla wszystkich tych, których pasjonuje gra na gitarze elektrycznej. Mamy w kraju wiele konkursów na gitarę klasyczną akustyczną, a w przypadku gitary elektrycznej niewiele. Odbyło się kilka edycji tego rodzaju konkursu w Mielnie koło Koszalina, ale zaprzestano ich działalności. Teraz w Świdwinie mamy okazję wypełnić tę lukę. Uczestników oceniać będzie jury w składzie: **Rowan J. Parker** ze Szkocji, znakomity gitarzysta **Adam Fulara**, będący mistrzem gry tappingowej oraz redaktor naczelny periodyku „TopGuitar” i wykładowca Katedry Sztuki Muzycznej Akademii Pomorskiej w Słupsku dr **Dariusz Domański**. **Robert Horna** poprowadzi warsztaty dotyczące gry zespołowej i improwizacji, a zajęcia z gitarą basową **Wojciech Famielec**.

W konkursie mogą brać udział gitarzyści z wszelkich placówek edukacyjnych, a także samoucy urodzeni po 1997 roku. Konkurs będzie się odbywał dla solistów gitarzystów, solistów basistów oraz zespołów.

Anna Gwizdowska

W KANCELARII PROF. CHMAJA

W warszawskiej siedzibie kancelarii Chmaj i Wspólnicy odbyło się spotkanie prezesa Marszałek Publishing Group dr. **Adama Marszałka** z jej gospodarzem, wybitnym polskim konstytucjonalistą, prof. **Markiem Chmajem** i jego współpracownikiem, cenionym radcą prawnym i prof. SWPS, dr. hab. **Mariuszem Bidzińskim**. Zebrani rozmawiali na temat funkcjonowania przedsiębiorstw w aktualnym systemie prawnym oraz wymienili tradycyjne życzenia świąteczne i noworoczne.

P.J.

DUŻA KASA DLA ŚWIDWINA

W styczniu Gmina Miejska Świdwin otrzymała dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014–2020 Osi Priorytetowej V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT – EU działania 5.1. Rozwój Cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenie na realizację projektu grantowego „CYFROWA GMINA” w wysokości 460 140 zł.

Środki finansowe przeznaczone zostaną na cyfryzację Urzędu Miasta oraz Publiczną Szkołę Podstawową nr 4 w Świdwinie poprzez nabycie sprzętu IT i oprogramowania, licencji niezbędnych do realizacji e-usług, pracy i edukacji zdalnej oraz na zapewnienie cyberbezpieczeństwa systemów informatycznych.

UM

WIZYTA WARSZAWSKICH UCZONYCH

Z roboczą wizytą bawili w Wydawnictwie znakomici uczeni z Uniwersytetu Warszawskiego: profesorowie **Edward Halizak** i **Jakub Zajączkowski**, którym towarzyszyła mgr **Sylwia Para**. W czasie rozmów z dyrektorem **Iwoną Nadolską-Bartosia** omówili oni współpracę Wydawnictwa Adam Marszałek z Wydziałem Politologii UW. Wiele miejsca poświęcono wspólnie wydawanym czasopismom, a także udziałowi przedstawicieli Uniwersytetu Warszawskiego w IX Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim.

D.K.

UNIwersYTET SZCZECIŃSKI NOWYM PARTNEREM KONGRESU

Kolejnym po Uniwersytecie Warszawskim i Uniwersytecie Mikołaja Kopernika partnerem naukowym Międzynarodowego Kongresu Azjatyckiego został Uniwersytet Szczeciński. Współpraca rozpoczęła się od międzynarodowego webinarium poświęconego 73. rocznicy powstania Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, w którym udział wzięli eksperci z całego świata, m.in. prof. **Antonio Stango**, prof. **Kishu Daswani**, prof. **Ramon Ruiz**, dr **Sri Lestari Wahyuningroem**, **Yuyun Wahyuningrum** i inni.

B.P.

ZUZANNA I MARIANNA WOLONTARIUSZKAMI ORKIESTRY

Kolejny już raz **Zuzanna** i **Marianna** kwestowały na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Tym razem udało im się zebrać imponującą kwotę 3 800 zł.

K.G.

JESZCZE RAZ O HONOROWYM I ZASŁUŻONYM

Takie spotkanie nieczęsto się zdarza! Dlatego warto o nim wspomnieć. W sierpniu 2021 r. Rada Miasta przyjęła uchwały, w myśl których **Zbigniewowi Czajkowskiemu** nadano tytuł Honorowego Obywatela Miasta Świdwin, a **Henrykowi Klamaniowi** – Zasłużonego dla Miasta Świdwin. Henryk Klamana to wieloletni lubiany i szanowany nauczyciel geografii, a potem także dyrektor Szkoły Podstawowej nr 4, autor wielu jej sukcesów, następnie długoletni samorządowiec, Przewodniczący Rady Miasta, całym sercem zaangażowany w wiele inicjatyw lokalnych i rozwój naszego grodu. Serdeczny i pogodny człowiek, który dla Świdwina poświęcił 50 lat swojego życia.

„Zbyszek Czajkowski – jak mówi pastor **Adam Ciućka** – to żywa historia naszego miasta. Niegdyś komendant straży pożarnej, od zawsze pasjonat miejscowej przeszłości, autor książek i artykułów o historii miasta, inicjator upamiętnienia wielu ważnych postaci, mój nieoceniony druh w ratowaniu cmentarza żydowskiego, a teraz także wieży Bismarcka, człowiek o niezwykłym poczuciu humoru”. To również badacz lokalnych dziejów, który „rozkochał” w ziemi świdwińskiej wielu nowych jej mieszkańców.

15 listopada br., dzięki zaangażowaniu pracowników Urzędu Miasta i Zamku, zorganizowano spotkanie w ponad 20-osobowym gronie w przepięknym wnętrzu zamkowej kawiarni „Czytelnik”. Z panem Zbigniewem osobiście,

z panem Henrykiem połączyliśmy się zdalnie, aby przekazać tytuły i gratulacje, ale przede wszystkim porozmawiać, zaprosić współpracowników, rodziny, przyjaciół. Rozmowom, anegdotom i wspomnieniom sprzyjała nie tylko gościnna przestrzeń, ale również obecność tylu serdecznych osób.

Spotkanie przebiegło w niezwykle miłej atmosferze, a poprowadziła je redaktor naczelna „Echa Świdwina”, **Elżbieta Wielgosz**, która oprócz ciepłych słów pod adresem obu Laureatów, cytowała wypowiedzi innych osób na ich temat, czytała wiersze i fragmenty innych publikacji. Swoimi wspomnieniami podczas spotkania podzielili się zarówno obecni na gali uczniowie, współpracownicy i przyjaciele Pana Klamana, jak i osoby, którym bliska jest postać pana Czajkowskiego.

Burmistrz **Piotr Feliński** i wiceburmistrz **Beata Ociepa**, jako gospodarze uroczystości, wręczyli wyróżnionym kwiaty oraz sympatyczne upominki. Laureaci nie kryli wzruszenia, dziękując, dzieląc się swoimi wrażeniami i przywołując wiele wspomnień czy anegdot z przeszłości.

W imieniu wszystkich mieszkańców Świdwina, Redakcji „Echa” oraz licznych przyjaciół gratulujemy i dziękujemy Wam, panie Henryku i panie Zbyszku, za Wasze zaangażowanie, Waszą aktywność, za Waszą wieloletnią pracę na rzecz miasta.

Uroczystość została przygotowana dzięki zaangażowaniu pani wiceburmistrz, pracowników Urzędu Miasta oraz Zamku.

tekst i foto: Wiesław Wiczorek

PREZES Z REDAKTOREM

O możliwości recenzowania na łamach „Gazety Wyborczej” książek naszej Oficyny prezes **Adam Marszałek** rozmawiał z redaktorem **Adamem Michnikiem**.

W.K.

MEDAL DLA PREZESA

Aleksandra Osińska oraz **Danuta Wolska**, reprezentujące Zarząd Polskiego Związku Niewidomych, wręczyły prezesowi **Adamowi Marszałkowi** medal Przyjaciół Niewidomych oraz podziękowanie za wsparcie udzielane tej organizacji oraz jej członkom.

P.J.

WIZYTA AMERYKANINA

Z propozycją opublikowania w naszej Oficynie swego tomiku wierszy przybył amerykański pisarz, poeta i eseista **Richard Chetwynd**. Towarzyszyli mu **Małżonka** oraz stały współpracownik Wydawnictwa **Zbigniew Krelowski**.

K.G.

DOKONANIA I PLANY POWIATU ŚWIDWIŃSKIEGO

Dla powiatu świdwińskiego miniony rok był czasem konsekwentnej realizacji szeregu dobrze zaplanowanych działań. W 2021 roku zakończono jedną z największych inwestycji w historii powiatu – budowę Centrum Nauki „Cordis”. Uroczyste otwarcie obiektu odbyło się we wrześniu, natomiast w grudniu Centrum zyskało patrona – prof. Rudolfa Virchowa. Inwestycja została zrealizowana przy wsparciu środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego. Jest to placówka popularyzująca naukę przy użyciu nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych. Tematem przewodnim Centrum są innowacyjne technologie w zdrowiu. W przebudowanym trzykondygnacyjnym budynku znajdują się sale naukowo-laboratoryjne, sala ekspozycyjna oraz sala konferencyjna. To miejsce do eksperymentowania, rozwijania potencjału twórczego oraz samodzielnego prowadzenia doświadczeń przez osoby w każdym wieku. Centrum wyposażone jest w stanowiska pozwalające przenieść się w wirtualną rzeczywistość. Korzystanie z placówki, zarówno przez grupy

zorganizowane, jak i osoby indywidualne jest całkowicie bezpłatne. Już wkrótce w Centrum Nauki „Cordis” powstanie „Strefa Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności – SOWA”. To inicjatywa Ministra Edukacji i Nauki. W ramach „SOWY” otwarta zostanie wystawa kilkunastu eksponatów, ukazujących doświadczalny charakter nauki, dających możliwość samodzielnego eksperymentowania oraz majsternia, czyli przestrzeń, w której odwiedzający będą mogli podejmować wyzwania logiczne, konstruktorskie i inżynierskie.

Na przełomie lat 2021 i 2022 powiat świdwiński zawarł jeszcze dwie bardzo ważne umowy – pierwsza dotyczyła wykupu gruntów, na których powiat utworzył Strefę Aktywności Biznesowej. Dotychczas powiat dzierżawił tereny od Skarbu Państwa, a w grudniu 2021 roku stał się ich właścicielem. Na inwestorów czeka 7 działek o zróżnicowanej powierzchni (od 0,3 do 5,27 ha), położonych przy drodze wewnętrznej, uzbrojonych w sieć wodną i kanalizacyjną. Strefa zlokalizowana jest przy drodze powiatowej, w odległości 500 metrów od drogi wojewódzkiej. Obszar został włączony do projektu Polska

Strefa Inwestycji i objęty preferencjami fiskalnymi. Druga z umów związana jest z przyznaniem dofinansowania na realizację inwestycji w ramach rządowego programu „Sportowa Polska”. Powiat zmodernizuje szkolne obiekty sportowe – przy Zespole Szkół w Świdwinie powstanie boisko wielofunkcyjne wraz z oświetleniem. Przy Zespole Szkół w Połczynie-Zdroju, oprócz boiska wielofunkcyjnego z oświetleniem, zostanie utworzona siłownia zewnętrzna, rzutnia, bieżnia, skocznia w dal. Ponadto powiat wykona remont boiska do koszykówki i siatkówki plażowej.

Nowoczesna infrastruktura sportowa sprzyja organizacji dużych imprez sportowych i wydarzeń promujących sport, o czym powiat przekonał się w minionym roku, organizując Wojewódzkie Uroczystości Dni Olimpijczyka. Do powiatu przyjechało kilkudziesięciu olimpijczyków, paraolimpijczyków, trenerów i działaczy sportowych, a w zawodach sportowych wzięło udział ponad półtora tysiąca dzieci i młodzieży. Z powodu pandemii impreza została przesunięta z kwietnia na przełom września i października. Dobrze się jednak złożyło, bo sportowcy i trenerzy niemal wprost z olimpijskich stadionów w Tokio zawitali do Świdwina.

Miniony rok był rokiem wielu przedsięwzięć wykonanych mimo zmagania z pandemią. Rok 2022 zapowiada się równie pracowicie. Przyjęty plan budżetowy obejmuje niespotykane na dotychczasową skalę inwestycje i działania strategiczne dla rozwoju powiatu – rozbudowa bazy oświatowej, remonty dróg, modernizacja szpitala, termomodernizacja obiektów publicznych, działania edukacyjne i kulturalne. „Powiat nie boi się wyzwań i ambitnych projektów, ponieważ w swych działaniach kieruje się przede wszystkim potrzebami mieszkańców” – mówi starosta świdwiński **Mirosław Majka**.

Agata Ślusarek

PIĄTE URODZINY ŚWIDWIŃSKIEGO PARKRUNU

nych latach korzystaliśmy z gościnności dyirekcji Basenu, ale z uwagi na covidowe czasy, zdecydowaliśmy się na organizację urodzin w plenerze. Dzięki świetnej współpracy z Urzędem Miasta Świdwin nawet alejki parkowe zostały odśnieżone, co zdecydowanie ułatwiło biegaczom pokonanie tradycyjnego dystansu pięciu kilometrów. Jak przystało na jubileusz, był okazały tort urodzinowy oraz wiele innych słodkich niespodzianek. Dodatkowo nasze spotkanie było okazją do odsłonięcia nowej tablicy informacyjnej z okazji ukończenia I etapu prac renowacyjnych na Wieży Bismarcka. Szczególne podziękowania składam sponsorom: **Kamilowi Szyposzyńskiemu** oraz piekarni państwa **Piątkowskich**. Podziękowanie składam także panu burmistrzowi **Piotrowi Felińskiemu** za ufundowanie grochówki, która po biegu bardzo smakowała uczestnikom naszych urodzin. Zapraszamy do pokonania dystansu parkrun maszerując, truchając lub biegnąc, czekamy na Ciebie...

Wiesław Gasek

Po raz pierwszy w zimowej scenarii i przy lekkim mrozie przyszło nam świętować 5. rocznicę obecności parkrun w Świdwinie. Dokładnie w dniu urodzin naszej lokalizacji pobiegliśmy parkrun nr 200. Na urodzinowo-rocznicową edycję parkrun Świdwin do Parku Miejskiego przybyło 46 biegaczy i 11 wolontariuszy. Historia powstania parkrun na świecie zaczęła się w Wielkiej Brytanii, gdzie w październiku 2004 roku odbył się pierwszy bieg parkrun. W Polsce parkrun zadebiutował 15 października 2011 roku w Gdyni za sprawą jego pomysłodawcy i aktualnego szefa Jakuba Fedorowicza na starcie pierwszego biegu pojawiło się pięciu uczestników. Jak zaczynaliśmy sobotnie świdwińskie bieganie 10 grud-

nia 2016 roku, byliśmy wtedy 40. lokalizacją w Polsce, a w systemie parkrun zarejestrowano ponad 2,5 mln osób na świecie. Dziś parkrun jest obecny w 23 krajach na całym świecie z ponad 7,5 mln zarejestrowanych uczestników. W Polsce mamy 83 lokalizacje parkrun i ta liczba ciągle rośnie. Wyjątkowa edycja parkrun Świdwin, który od 5 lat (licząc rok do roku) w każdą sobotę jednoczy miłośników aktywnego rozpoczęcia dnia, została zorganizowana dzięki niezawodnym wolontariuszom, którym tą drogą składam gorące podziękowania. Warto podkreślić, że po raz pierwszy w historii naszych urodzin zorganizowaliśmy jubileuszowe spotkanie na powietrzu w miejscu grilla naszego parku miejskiego. W minio-

NASZ CZŁOWIEK W PATAGONII

(cz. 2)

Druga część rozmowy z **Izą Ratajewską**, rodowitą świdwinią od lat zamieszkałą w Chile, przewodnikiem turystycznym po krajach Ameryki Południowej.

Moja rozmówczyni jest osobą niezwykle barwną i ciekawą. Niestety żadne słowo pisane tego nie odda. Izę trzeba słuchać i jest to uczta niezwykła. Przekonali się o tym uczestnicy spotkania z Izą na świdwińskim Zamku.

Mam nadzieję, że za rok, przy ognisku nad naszym Nielepem znowu posłuchamy jej opowieści.

Z świdwińskimi przyjaciółmi na zamkowym dziedzińcu

*Dziwny świat dawnych lat
Zgubiony przez morskie bezdroża
Galapagos, Galapagos
Żółwie wyspy wśród mgły oceanu rytm
Galapagos, Galapagos
Niech prowadzi mnie tam dobry los*

Fragment piosenki *Galapagos*
Sławy Przybylskiej

Zbigniew Czajkowski: Jesteś Polką, wrośniętą w polską kulturę, obyczaj. Jak spędzasz święta, czy nie brak Ci tej aury, rodzinności, która im towarzyszy.

Iza Ratajewska: Często brak. Ale spędzam je przeważnie na szlaku, pracując. Święta i koniec roku to i koniec sezonu wycieczkowego. Wielu ludzi wykupuje wycieczki. Spędzam je z jakąś przyszywaną rodziną gdzieś na szlaku w schronisku albo hotelu. Nie zostawią ciebie samego. Są bardzo życzliwi. Ale to nie Święta jakie znamy i kochamy w Polsce. Brak im tej atmosfery, oczekiwania i spełnienia, nieuchwytnych słowami magii. No bo co to za Boże Narodzenie w środku lata, wieczerza o północy, a następnego dnia grill i... po świętach.

Ale gdy mam wolne to zawsze jestem w jakiejś rodzinie chilijskiej. Na gościnności i życzliwości tutejszych mieszkańców nigdy się nie zawiodłam. Bardzo lubię święta w rodzinie, która traktuje mnie jak przybraną córkę.

Święta Wielkanocne są obchodzone mniej okazale. Czasami je przegapiam. Ale inaczej jest na północy w Boliwii, Peru. Tam święta religijne są obchodzone bardzo uroczysto. Miałam okazję być, świadkiem wielkanocnej procesji w Andach z chorągwiami, frontonami i bębnami. Niesamowite przeżycie.

Kiedyś spędzając Boże Narodzenie w zaprzyjaźnionej chilijskiej rodzinie z braku opłatka podzieliłam się z nimi chlebem. Byli zaskoczeni. Gdy im wyjaśniłam symbolikę tego gestu bardzo im się to spodobało. Byli zdziwieni i poruszeni.

Z.Cz.: Jakich masz i jacy są Twoi klienci – turyści.

I.R.: Oj różni, bardzo różni. Pracuję w turystyce z ludźmi z całego niemal świata. Rozpocząłam pracę nie z Polakami, a z obcokrajowcami. Byli to głównie Anglicy, Australijczycy, Amerykanie i dużo Japończyków. Ci ostatni są przesympatyczni i kochani. A z Polakami zaczęłam pracować gdzieś pięć lat temu. Różnice są kolosalne. Jesteśmy niestety narodem takim narzekającym, roszczeniowym. Mało zapłacimy, a dużo wymagamy. Australijczyk to totalne przeciwieństwo. Zawsze uśmiechnięty,

życzliwy, zadowolony. Jak pada deszcz, to pada. Uśmiech nie schodzi mu z twarzy. Japończyk jak nawet narzeka to w swoim języku i ja go nie rozumiem, są przemili.

Kocham swoją pracę i lubię pracować z ludźmi. Każdy naród ma swoje przyzwyczajenia. Czasami jest ciężko, trudne sytuacje, trzeba szybko nieprzewidziane problemy rozwiązywać. Na szlaku, szczególnie w górach, zdarzają się wypadki, zaśląbnięcia, kontuzje. Trzeba szybko organizować ewakuację, szpital. Ale fakt, że się ma styczność z ludźmi niemal z całego świata, to nie muszę z mojej Patagonii wyjeżdżać, by poznać różne zachowania i obce mi kultury. Nie tylko dzielę się swoją wiedzą, ale i dużo od nich się uczę.

Z.Cz.: Jakie warunki należy spełnić, by zostać przewodnikiem.

I.R.: Zależy od kraju. W Polsce trzeba skończyć specjalny kurs lub mieć studia turystyczne. Ja zostałam z przypadku. Lubię podróżować i kiedyś podczas pobytu w Chile ktoś mnie pytał czy nie znam kogoś po turystyce, bo jest praca w Parku Narodowym Torres del Paine. Powiedziałam, że nie znam. Ale po powrocie do kraju złożyłam się ze szkoły, choć próbowano mnie tu zatrzymać obiecując awans zawodowy. Pojechałam w ciemno. Nie znałam warunków przyjęcia, nie interesowało mnie ile będę zarabiała i co będę robić. Chciałam pracować w Parku Narodowym w Patagonii i to się udało.

Jeżeli chodzi o przewodników w Parkach Narodowych to trzeba mieć licencję na dany Park, choć pracują też przewodnicy bez licencji, tylko że muszą płacić za wjazd do Parku. Wraz z innymi przewodnikami licencjonowanymi pracujemy nad tym, aby ten bałagan uporządkować. Bronimy swojej pracy, bo przyjeżdżają grupy turystów z przypadkowymi przewodnikami, bez kwalifikacji, bez uprawnień, z minimalnymi

wymaganiami płacowymi. Mieszkam 20 kilometrów od Argentyny. Tam przewodnik musi być po turystyczne i mieć specjalne zezwolenie na każde miejsce, gdzie pracuje. U nas w Chile jest trochę bałagan i dlatego chcemy to uporządkować.

Z.Cz.: Opowiadałaś, że przez półtora roku przez pandemię nie pracowałaś, przedtem prowadziłaś wycieczki dla różnych firm turystycznych. A obecnie?

I.R.: Przed pandemią pracowałam dla dużej firmy turystycznej w Polsce. Jeździłam z nimi do Peru, Kolumbii, Boliwii, Ekwadoru. Obecnie dla firmy amerykańskiej, której klientami jest Polonia.

Z.Cz.: Jakie wrażenia z Polonusami?

I.R.: Bardzo otwarci, spokojni i wyluzowani. Nie stresują się, że coś jest drogie. Po prostu mają większe możliwości finansowe. Korzystają ze wszystkich punktów wycieczki. Dla mnie też jest to duży luz.

Z.Cz.: A gdybym ja chciał się wybrać na wycieczkę do Ameryki Południowej, to za ile?

I.R.: Zależy gdzie, ale tak średnio od 12 do 18 tysięcy. Zapraszam serdecznie.

Z.Cz.: To gdzie Cię znaleźć jak trafię w lotka?

I.R.: Mieszkam w Porto Natalis, na samym końcu Ameryki Południowej, niedaleko cieśniny Magellana. Dalej tylko Ziemia Ognista, Antarktyda – koniec świata.

Z.Cz.: Niedługo wracasz, jak mówisz do siebie. Podobno wybierasz się na Galapagos, może na wyspę imieniczkę Isabela?

I.R.: Są dwie Isabele. Jedna w cieśninie Magellana, a drugą mam swoją na Galapagos. Podobno zawdzięcza na-

zwę królowej Elżbiecie, ale zawsze żartuję, że to na moją cześć. Tak że teraz Galapagos, później Ekwador, we wrześniu Amazonka, Peru, Kolumbia. Szwendam się po tej Ameryce Południowej głównie z Polonią amerykańską. Ale czekam, jak się tylko otworzą granice to wracam do mojej ukochanej Patagonii, bez której nie mogę żyć. Te lodowce, to piękno i zimno oraz dzika surowa przyroda, to jest moje miejsce na ziemi.

Z.Cz.: A kiedy wracasz do kraju na stałe?

I.R.: Kiedy wyjechałam, to rodzice myśleli, że po roku wrócę na stałe. Mama się martwiła, tata pytał: co cię tam ciągnie? Odpowiadałam, to wasza wina. To ty z mamą przez lata wywoziliście nas z bratem nad Nielep. Wpajałeś nam szacunek i miłość do przyrody i drugiego człowieka. Nauczyłeś łowienia ryb, rozpoznawania drzew, kwiatów, grzybów. I to mi zostało, choć studiowałam lingwistykę, a nie przyrodę. Teraz nie było mnie prawie dwa lata przez pandemię. Ale jak tylko mogę, to spędzam tu wakacje z rodzicami, bratem i kochanymi bratanekami.

Z.Cz.: Dziękuję za rozmowę. Mam nadzieję, że jak pandemia nie przeszkodzi to uda się latem przyszłego roku zorganizować spotkanie „nielepiaków” nad naszym jeziorem. Będzie co wspominać. Adios, do zobaczenia.

Zbigniew Czajkowski

Ps. Fotografie, z wyjątkiem pierwszej i ostatniej (spotkania na Zamku), pochodzą ze strony internetowej mojej rozmówczynie. Zostały zrobione w różnych krajach Ameryki Południowej i za jej zgodą są udostępnione.

KĄCIK LITERACKI

Urbanizacja w Chinach

Xie Chuntae (red.)

Spolaryzowane interesy nawarstwiający się przez dekady doprowadziły do powstania przepaści między mieszkańcami miast a przybyszami z prowincji, wynikającej z różnicy ich *hukou*. Władze centralne, nie mają więc wyboru, muszą zniwelować tę przeszkodę poprzez reformę systemu meldunkowego i administrowania gruntami. Książka tłumaczy w prosty sposób złożone konflikty interesów, a także pokazuje ożywienie, jakie urbanizacja wniosła na tereny wiejskie i do wiejskich społeczności. Daje też nadzieję na zmianę perspektywy i świadomości decydentów, aby kładli większy akcent na przesiedlanie rolników do miast, dzięki czemu urbanizacja będzie podążać we właściwym kierunku, jej koszty będą niższe, a migracja ze wsi do miast będzie przebiegała sprawniej.

Prezentowana książka to wartościowa pozycja mająca przybliżyć Czytelnikom procesy zachodzące od kilkudziesięciu lat w Chinach, prowadzące do rozrostu aglomeracji miejskich i modernizacji terenów wiejskich. Jest to zagadnienie kluczowe z perspektywy kierunku rozwoju współczesnego świata.

Urbanizacja w Chinach,
Xie Chuntae (red.)
Wydawnictwo Adam Marszałek,
2021, ss. 230

ROZMOWY O KSIĄŻKACH I CZASOPIŚMIE

O książkach poświęconych tematyce muzycznej rozmawiały dyrektor **Iwona Nadolska-Bartosiak**, dr **Aneta Derkowska** oraz kierownik Działu Marketingu Wydawnictwa **Katarzyna Szczutkowska**. Była to również okazja do zaprezentowania najnowszych publikacji z tego zakresu. Pierwsza z nich *Brodnicza Blues* autorstwa **Mariusza Szalbierza** opowiada o pewnym fenomenie muzycznym, który przez kilkanaście lat funkcjonował w Brodnicy. Pozycja druga zatytułowana *Muzykalności nadając wyższą formę*. *100-lecie Zespołu Szkół Muzycznych w Toruniu* prezentuje dorobek tak ważnej instytucji kultury, natomiast trzecia książka autorstwa **Anety Derkowskiej** opowiada historię Chóru Męskiego Harmonia w Wejcherowie.

Sz.G.

ROZMOWY O WSPÓŁPRACY

Z propozycją nawiązania współpracy przybył do Wydawnictwa ks. prof. **Andrzej Pryba**, prodziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W rozmowie z prezesem **Marszałek Publishing Group** podkreślił on determinację władz Wydziału w dążeniu do publikowania prac uczonych teologów w prestiżowym wydawnictwie.

K.G.

WSPIERAMY TORUŃSKIE ANIOŁY

Kolejnym zespołem, który uzyskał wsparcie Wydawnictwa Adam Marszałek jest występująca obecnie w II lidze drużyna siatkarska **Toruńskie Anioły**. Współautorem oraz głównym udziałowcem klubu jest uznawany za najlepszego siatkarza świata **Wilfredo León Venero**. Celem sportowym drużyny jest wywalczenie awansu do Tauron I. Ligi. Goszczący w Wydawnictwie Adam Marszałek prezes klubu **Karol Lejman** podpisał z kierownictwem naszej oficyny umowę przewidującą wsparcie toruńskich siatkarzy w sezonie 2021/2022.

D.K.

BRODNICKA PROMOCJA BLUESA

Wydawnictwo Adam Marszałek oraz Brodnicki Dom Kultury byli organizatorami imprezy promującej najnowszą książkę **Mariusza Szalbierza** zatytułowaną *Brodnicza Blues*. Ponad 300 osób szczerze wypełniło salę BDK. W pierwszej części spotkania na pytania redaktor **Sylwii Deręgowskiej** odpowiadali wydawca dr **Adam Marszałek**, Autor oraz inicjator brodnickich pikników bluesowych oraz pomysłodawca wydania książki **Grzegorz Grabowski**. W spotkaniu uczestniczyło wielu gości z całego kraju, byli wśród nich m.in.: prezydent Torunia **Michał Zaleski**, starosta brodnicki **Piotr Boiński**, były starosta **Waldemar Gęsiński**, konsul honorowy Litwy **Jerzy Bańkowski** oraz prof. **Krzysztof Mikulski**.

Z.E.

WIEŚCI Z ŚWIDWIŃSKIEGO ZAMKU

opr. Anna Gwizdowska

KWINTET FIKA SEKCJE ARTYSTYCZNE PROMUJĄ CZAJKOWSKIEGO

Koncertem koszalińskiego kwintetu FiKa rozpoczął się w sali widowiskowej Zamku kolejny rok. To projekt pięciorga najmłodszych muzyków Orkiestry Filharmonii Koszalińskiej im. Stanisława Moniuszki. Pięciosobowy kameralny zespół gościł w Świdwinie w sobotę, 15 stycznia. Publiczność mogła usłyszeć repertuar przygotowany na kwartet smyczkowy i klarnet. Artyści wybrali utwory z całego świata, kierując się przede wszystkim tym, by były uniwersalne i atrakcyjne – zarówno dla koneserów, jak i osób, które na co dzień nie sięgają po takie gatunki muzyczne. FiKa Quintet wystąpił w składzie: I skrzypce – Aleksandra Szatkowska, II skrzypce – Weronika Zielińska, altówka – Szczepan Pytel, wiolonczela – Katarzyna Trepiak, klarnet – Wojciech Sokółowski.

Zapis koncertu można obejrzeć na kanale RegaTV w serwisie YouTube.

Pod koniec roku mogliśmy podziwiać gotowe prace sekcji ceramicznej. Figurki i naczynia przygotowywane przez kilkanaście ostatnich tygodni zostały pomalowane i stworzyły piękną kolekcję ozdób, w wielu przypadkach bardzo funkcjonalnych. Warto wspomnieć, że na zajęcia ceramiczne w Zamku uczęszczają dzieci i młodzież.

Z ogromną energią działa też grupa dorosła sekcji plastycznej. Uczestniczki zajęć prowadzonych przez panią **Basię Biernat** poznają nowe techniki, ostatnio – już w nowym roku – był to linoryt.

W Centrum Informacji Turystycznej przy ul. 3 Marca oraz w oddziale zamkowym dostępne są obie części opowieści z cyklu „O moim Świdwinie” autorstwa pana **Zbigniewa Czajkowskiego**.

CIT „miejskie” czynne jest od poniedziałku do piątku w godzinach 9:00–17:00, natomiast w zamku CIT działa w tych samych godzinach również w soboty i niedziele.

W bieżącym roku powrócą imprezy cykliczne, ale Zamek zaplanował też kilka nowych wydarzeń.

4–6 marca – **Kaziuki Wileńskie**

22–23 kwietnia – **I Ogólnopolski Konkurs Czary Gitary**

17–19 czerwca – **Jarmark rycerski na podzamczu**

19 czerwca – **Bitwa o krowę**

1–2 lipca – **Dni Świdwina**

16–19 września – **Ogólnopolski Festiwal Literacki im. Jana Śpiewaka i Anny Kamieńskiej**.

WÓJT ZIELIŃSKI WSPIERA BIBLIOTEKI

Do prowadzonej przez Wydawnictwo Adam Marszałek akcji książka za złotówkę dołączył wójt gminy Papowo Biskupie **Andrzej Zieliński**, który zakupił dla trzech funkcjonujących na terenie gminy szkół 300 książek. W ich uroczystym przekazaniu uczestniczyli: dyrektor Szkoły Podstawowej im. Noblistów Polskich w Papowie Biskupim **Adam Banaś**, prezes Marszałek Publishing Group dr **Adam Marszałek**, wójt **Andrzej Zieliński**, skarbnik Anna Kowalska, sekretarz **Dariusz Śliwiński** oraz wykonująca pamiątkowe zdjęcie inspektor **Aleksandra Szymańska**.

Wojciech Kukuryka

PROMOCJA WAWRZKIEWICZA ZNÓW SIĘ MURY PNA DO GÓRY

8 grudnia w warszawskim Domu Literatury przy udziale licznej publiczności odbyła się promocja nowej książki poetyckiej **Marka Wawrzkiewicza** *Chwila jawy*. Autor w wystąpieniu wstępnym powiedział o swoim jubileuszu: *ta książka jest dziesiątą pozycją wydaną przez Wydawnictwo Adam Marszałek (...)*. Następnie podkreślił zasługi tej oficyny dla polskiej literatury współczesnej – *trudno policzyć tomy wierszy, prozy, esejów, dramatów, literatury faktu, a nawet książek dla dzieci i młodzieży, które się w Toruniu ukazały w ciągu ostatnich lat*.

O nowej książce Marka Wawrzkiewicza mówił wnikliwie i ze swadą prof. **Andrzej Zieniewicz**, natomiast wiersze czytał **Wojciech Magnuski**. Bardzo brakowało prezesa **Adama Marszałka**.

Aldona Borowicz

Zima nie spowodowała zachamowania prac na budowie apartamentowca, którego inwestorem jest Marszałek Development & Press. Postęp prac oraz ich harmonogram dyrektorka **Iwona Nadolska-Bartosiak** omówiła z kierownikiem budowy **Wiesławem Chojeckim**, wykonawcą robót budowlanych **Maciejem Bartosińskim**, odpowiedzialnym za instalacje hydrauliczną i gazową **Wiesławem Michalskim** oraz wykonawcą sieci elektrycznej **Michałem Wasiniukiem**. Powstający obiekt wzbudza zainteresowanie osób poszukujących mieszkań w dobrej lokalizacji. Inwestor zdecydował o stworzeniu listy osób chcących zamieszkać w budowanym apartamentowcu. Jak poinformował nas kierownik budowy **Wiesław Chojecki** w budynku zostało zaprojektowanych 21 lokali od 36 do 100 metrów kwadratowych oraz 26 miejsc garażowych. Windą będzie można wjechać z najniższej garażowej kondygnacji do znajdującej się na dachu budynku części rekreacyjnej. Więcej informacji można uzyskać w siedzibie Wydawnictwa na ulicy Lubickiej 44.

Daniel Kawa

CZYTAJĄ „ECHO ŚWIDWINA”

Sylvia Derengowska,
redaktor, rzecznik prasowy,
Toruń

prof. dr hab. Piotr Zariczny,
Centrum Wsparcia Biznesu,
Toruń

dr Paweł Stępień,
Uniwersytet Łódzki

Sylwester Gabryszewski,
radca prawny

WYDAWNICTWO MECENASEM SPORTU

Uroczystym spotkaniem i pamiątkowymi medalami miasto Toruń nagrodziło firmy i osoby zaangażowane w rozwój i wsparcie toruńskiego sportu. Gala Mecenasa Toruńskiego Sportu odbyła się w Międzynarodowym Centrum Spotkań Młodzieży. To już ósma edycja wydarzenia, organizowanego od 2013 r. z inicjatywy Prezydenta Miasta Torunia dla szczególnego uhonorowania tych, którzy wspierają samorząd w finansowaniu toruńskiego sportu. W uroczystej oprawie laureaci otrzymują medale pamiątkowe z wizerunkiem pięciu kół olimpijskich, anielskim herbem Torunia oraz zarysem kopernikańskiej sfery planetarnej. Z rąk prezydenta Torunia **Michała Zaleskiego**, jego zastępcy **Zbigniewa Fiderewicza** i przewodniczącego Rady Miasta Torunia **Marcina Czyżniewskiego** pamiątkowe medale. Wśród po raz kolejny znalazło się Wydawnictwo Adam Marszałek. Medal pamiątkowy za zaangażowanie w rozwój toruńskiego sportu oraz lobbowanie na rzecz toruńskich klubów sportowych otrzymała również pani **Iwona Michałek**, posłanka na Sejm RP.

Wśród sportowców wspieranych przez Wydawnictwo Adam Marszałek znajdują się m.in.: żużlowcy Apatora Toruń, koszykarze Twardych Pierników, piłkarze Mustanga Ostaszewo i hokeiści Energi Toruń.

Daniel Kawa

POGOŃ CUP 2022 KSIĄŻKA O BRODNICKIM BLUESIE

W połyńskie hali widowiskowo-sportowej rozegrany został Halowy Turniej Piłki Nożnej „Pogoń Cup” o Puchar Wiceprezesa Klubu Sportowego Pogoń Połczyn-Zdrój. Do halowych zmagani przystąpiło 11 zespołów z województwa zachodniopomorskiego. Licznie zgromadzona publiczność mogła oglądać wiele pięknych goli i wspaniałych interwencji bramkarzy.

W turnieju zwyciężyła drużyna Logico Szczecin przed zespołami Doras i Gordon, natomiast drużyna gospodarzy Pogoń Połczyn-Zdrój zakończyła zawody na VI miejscu. Najlepszym zawodnikiem wybrano **Mateusza Kowalczyka** (Gordon).

Kamil Halec

W ostatnim czasie nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek ukazała się znakomita książka autorstwa **Mariusza Szalbierza** zatytułowana *Brodnicki Blues*. O planach jej promocji rozmawiali jej pomysłodawca **Grzegorz Grabowski**, wybitny muzyk, lider Nocnej Zmiany Bluesa **Sławek Wierzcholski** oraz redaktor **Szymon Gumienik**. Książka poświęcona jest historii festiwalu „Muzyczny Camping” w Brodnicy. Impreza została zorganizowana po raz pierwszy w 1982 roku pod nazwą „Rock na Pojezierzu”, by następnie stać się jednym z najważniejszych festiwali muzyki młodzieżowej w Polsce, adresowanym przede wszystkim do miłośników bluesa i reggae. Opis kilkunastoletnich dziejów tego kultowego festiwalu (w ujęciu muzycznym i socjologicznym, z nadaną formą reportażu) uzupełniony został historią działalności brodnickiego klubu „Piano”. Ponadto w książce znajdzie się krótka historia najpopularniejszej grupy bluesowej naszego regionu, czyli Nocnej Zmiany Bluesa, której managerem przez 20 lat był Grzegorz Grabowski.

Sz.G.

Z historii miasta i ziemi świdwińskiej

OSZMIAŃCZUK

Fot. M. Wiszniewski

Albert Żeromski

Wertując stare roczniki „Gazety Świdwińskiej” trafiłem na wywiad z niezją-cym już panem Albertem Żeromskim. Rozmowę z panem Albertem dla gazety przeprowadziliśmy wspólnie z ówczesnym redaktorem naczelnym Marianem Wiszniewskim we wrześniu 1997 r. Odwiedziny te zapamiętałem doskonale. Nie był to wywiad, a raczej opowieść o przeszłości – latach spędzonych na oszmiańskiej ziemi. Nie wszystko Marian zdołał zanotować, ja nie o wszystko wypytać. Słuchaliśmy tej opowieści pełnej dykteryjek, opisów ludzi, wydarzeń i kresowych krajobrazów jak urzeczni. Osnową tego tekstu jest nasza rozmowa z panem Albertem sprzed lat. W treści poczyniłem pewne zmiany i uzupełnienia.

Kościół oszmiański

Z ziemi oszmiańskiej i samej Oszmiany pochodzi wielu znanych świdwinian. Niezjący już nauczyciele, matematycy Zygmunt Docha oraz Jan Olcha. Zygmunt Docha był moim i moich starszych braci i sióstr nauczycielem. Brata Michała zapytał na lekcji geometrii o jakiś wzór, niestety nie uzyskał odpowiedzi. To może, choć jakiś wierszyk umiesz? Wyrecytował fragment mickiewiczowskiej bajki „Przyjaciele”. Nie masz teraz prawdziwej przyjaźni na świecie/Ostatni znam jej przykład w oszmiańskim powiecie. Wzruszony

Docha postawił mu z geometrii piątkę. Jan Olcha był żołnierzem legionów J. Piłsudskiego, osadnikiem wojskowym. Za odmowę przyjęcia obywatelstwa radzieckiego został aresztowany przez NKWD, a następnie wywieziony na Syberię do niewolniczej pracy w kopalni złota. Po zwolnieniu wstąpił w szeregi I Dywizji Kościuszkowskiej. Z „Grzędy Oszmiańskiej¹”, jak nazywano wzniesienie na tym terenie pochodzi były burmistrz Franciszek i liczny ród świdwińskich Paszelów.

Zapiski ze wspomnień

Powstało wiele złośliwych przysłów i powiedzeń o ubogiej, chodaczkowej szlachcie oszmiańskiej: „Oszmiana z Lidą kraść idą”, „Szlachcic oszmiański, jedna noga w bucie, druga w łapciu”. „Oszmiańczyk jedzie a buliończyk w brzuchu” – docinano też, jak wspominał pan Albert. Buliończyk bynajmniej nie w znaczeniu współczesnym; wówczas była to najcieńsza wodnista zupka. Ale rodzina stała nieźle przed wojną. Ojciec Jan, matka Jadwiga ze znanej na tym terenie rodziny Balińskich, ojciec Jan, osadnik wojskowy, otrzymał 10 hektarów ziemi w osadzie Bonifacowo, gmina Soły w powiecie oszmiańskim. Dozorował budowę dróg i mostów, ćwiczył strzelców, organizował podwoły łowieckie dla elity, sam też polował w lasach nad Oszmianką.

Wilki są groźne jak „stadują się”. Przerazająco świecą im oczy. Wtedy odmówić trzy zdrowaśki jednym tchem i... odchodzą – mawiał.

Jako 17-letni chłopiec zgłosił się na ochotnika do Piłsudskiego. Po wojnie bolszewickiej gościli u rodziców ludzie znaczący – płk Berling² lubił małego Alberta wstawiać w swoje buty z cholewami. W domu był guwerner z Poznania. Dyscyplina, patriotyzm. Jak nauczyciel wchodzi – wszyscy

Proboszcz oszmiański ks. Walerian Holak, zmarł w więzieniu NKWD po ciężkim śledztwie w 1948 r.

Stara Oszmiana

wstają – i chórem: niech będzie pochwalony... Było wesoło i przy lampie naftowej tchnęło optymizmem.

W 1939 roku Rosjanie szczególnie ciężci byli na ochotników piłsudczyków. Podczas bombardowań na szybach klejem z żytniej mąki naklejano X z gazety, żeby szyby nie rozsypały się. 17 września chcemy krowy wypędzać do lasu i przywiązać do drzew, a tu na ganku Kozak, u wujka Balińskiego sześciu Kozaków. Jeden z nich strzelił i zabił wujka zdążającego do lasu.

Ojciec jako uczestnik wojny w 1920 i 1939 roku po powrocie wraz z kilkoma kolegami z Zaleszczyk został za denuncjowany przez Białorusinów; wchodzą żołdaci ze szpicami na głowach, drzwi przycisnęli nogą, sztyki do piersi i „ruki wier!” Wziął trochę jedzenia i pociągami długim na 94 wagony z trzema lokomotywami, bez jedzenia, w mróz, dotarli do Gór Sajańskich, w autonomii chakańskiej, do kopalni złota, gdzie dzicz, szamani, baby w szerokaśnych spódnicach z cybuchami i warkoczykami – żywe wiedźmy. Duże baraki na 32 rodziny. Wysoko wiszące wózki transportowe wiozące urobek.

Ulica w starej Oszmianie

Stosowano dwie technologie – typowe płukanki rzeczne, niezbyt korzystne dla robotników, bo na akord. Jak coś znalazłeś – zapłacili, a jak nie – to głód. Drugi sposób to odkrywki, wydobywanie kruszywa z żył złotonośnych, które były w specjalnych agregatach mielone, mieszane z rtęcią dla uzyskania amalgamatu, z którego chemicznie pozyskiwano złoto. Praca na dniówki dawała niewielki, ale pewny dochód.

Spostrzeżenia szczególne pana Alberta: Los wszystkich sybiraków był okrutny, lecz inny nieco tzw. przesiedleńców, inny akowców będących na ogół skazańcami. On późniejszy sybirak, był wywieziony jako przesiedleńca podlegający sowieckiej indoktrynacji. Rusey oficerowie mieli ich „pirewospitywać”, czyli na nowo wychowywać. Prawdziwie beznadziejny, katorżniczy los spotykał rodziny akowskie, dla których zgotowano najcięższe warunki, zwykle nie do przeżycia. W kopalni utworzono komórkę Związku Patriotów Polskich Wandy Wasil-

lewskiej. Ojciec trafił do II Armii WP gen. Świerczewskiego, ranny do szpitala w Bydgoszczy, później do Braniewa. Wszystkie wagony propagandowo oblepione Bierutami – a przy kominie parowozu ktoś umieścił ogromną chorągiew z Matką Boską.

Pan Albert miał szczęście powrócić do Ojczyzny. Zaraz rozszalała się zniewalająca propaganda wschodniego autorytety: „Kaźda zaorana bruzda to pocisk w imperializm”, „Každy kłos...”. Traktorzysta rosyjski, żołnierz Misza Szmyszajew modlił się jak umiał, żeby zostać w Polsce. Niestety wyjechał i słuch o nim zaginął.

Nasz rozmówca był najpierw w 1946 roku kilka dni w Świdwinie na Krakowskiej, później w Kluczkowie, Cieszeniewie, następnie 4 lata w armii, gdzie zdobył prawo jazdy pierwszej kategorii i po powrocie 42 lata szoferował w ZSL-u i Kombinacie Rolnym Redło.

Pan Alber Żeromski zmarł w 2001 roku i został pochowany na starym świdwińskim cmentarzu. Zbigniew Czajkowski

¹ Pewnie miejscowa nazwa wzgórz, które noszą nazwę Garb Oszmiański bądź Wał Oszmiański.

² Ppłk dypl. Zygmunt Berling w latach 30. dowodził 6. Pułkiem Piechoty Legionów w Wilnie. Późniejszy generał.

400 KSIĄŻEK DLA SZKÓŁ GMINY ŁYSOMICIE

Już po raz drugi Wydawnictwo Adam Marszałek we współpracy z wójtem gminy Łysomice **Pawłem Kowalem** obdarowało cztery szkoły znajdujące się na terenie gminy prezentem w postaci stu książek dla każdej z nich. Impreza, w trakcie której reprezentująca Wydawnictwo **Małgorzata Urbańska** przekazała publikacje naszej Oficyny odbyła się w pięknym, nowo zbudowanym Gminnym Centrum Kultury. Na pamiątkowej fotografii uwieczniliśmy kierownik Biblioteki Gminnej **Agnieszkę Zięmbę**, przewodniczącego Rady Gminy **Roberta Kożuchowskiego**, wójta **Pawła Kowala**, dyrektorów szkół: **Aldonę Orzeł-Chechłowską**, **Dorotę Suchecką**, **Jana Kalinowskiego** i **Jarosława Sienkiewicza** oraz reprezentujących WAM dr. **Adama Marszałka** i **Małgorzatę Urbańską**. Spotkanie uświetnił występ zespołu **Nadziani Bluesem**. K.G.

BURMISTRZ NA „SETCE” PANI HELENY

Swoje setne urodziny obchodziła w styczniu pani **Helena Śpiewok**, jedna z najstarszych mieszkanek Świdwina. Z tej okazji burmistrz Świdwina **Piotr Feliński** wraz z radnym Rady Miasta **Mirosławem Dereniem** złożyli pani Helenie życzenia, wręczyli kwiaty oraz upominek. Życzenia stulatkce przekazał również premier **Mateusz Morawiecki**. UM

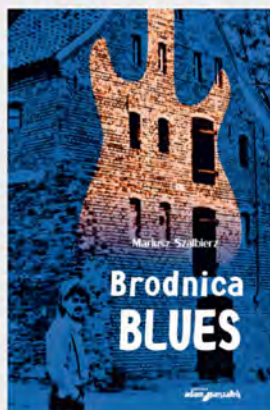

NOWY ROK, NOWE POSTANOWIENIA

Wkraczając w Nowy Rok najczęściej szykujemy sobie jakieś postanowienia, których przez pewien czas staramy się dzielnie trzymać. Nierzadko tego typu zobowiązania dotyczą strefy związanej z dbaniem o siebie, żywieniem oraz ogólnie rzecz ujmując dietetyką. Są pewne nawyki, warte wprowadzania przy okazji postanowień. Warto zwiększyć spożycie płynów w ciągu dnia (minimum 30 ml x masa ciała w kilogramach), pamiętać o spożywaniu 5 porcji warzyw i owoców (4 porcje warzyw, jedna porcja owoców) oraz nie unikać białka i tłuszczu (często spotykane zjawisko podczas przechodzenia na dietę). Dodatkowo ważne jest wysypianie się (minimum 6 godzin w ciągu doby, a najlepiej 8), a także robienie minimum pięciu tysięcy kroków dziennie. Jest to kilka prostych zmian, które zdecydowanie polepszą jakość naszego życia. Warto też podkreślić, że dobrze jest wybierać takie postanowienia, które jesteśmy w stanie zrealizować. Nic na siłę i nie za wszelką cenę. Musimy swoje zamiary skutecznie wprowadzić w możliwości czasowe – dwugodzinne treningi każdego dnia przy dwojce dzieci i 8-godzinnym trybie pracy może okazać się niewykonalne, co będzie wywoływało frustrację. Dlatego nasze noworoczne cele powinny być dobrze przemyślane.

Aleksandra Kobyłańska

NOWOŚCI WYDAWNICTWA ADAM MARSZAŁEK

GRUZIŃSKIE ROZMOWY OLEJNIKA

Doktor Marcin Olejnik w rozmowie z redaktorem Danielem Kawą omówił cykl wydawniczy swej najnowszej książki zatytułowanej *Dylematy Współczesnej Gruzji*.

Sz.G.

WIZYTA DOKTOR MAŁECKIEJ

Goszcząca w Toruniu dr Krystyna Małeczka-Kuźawczyk wyraziła zainteresowanie zakupem w Marszałek Development & Press apartamentu w powstającym obok wydawnictwa budynku. O szczegółach transakcji rozmawiała ona ze sprawującą nadzór nad procesem inwestycyjnym dyrektorką Iwoną Nadolską-Bartosiańską. W roli doradcy wystąpił towarzyszący Pani Doktor Małeczce K.G.

K.G.

ECHO
Świdwina

Wydawnictwo Adam Marszałek, ul. Lubicka 44, 87-100 Toruń, tel. 56 664 22 35
e-mail: iwona@marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl/echoswidwina
Adres Redakcji: „Echo Świdwina”, ul. 3 Marca 25, 78-300 Świdwin, tel. 512 325 892
Druk: Drukarnia Grado, ul. Warszawska 54, 87-148 Łysomice, tel. 56 678 34 78

Redaguje kolegium w składzie: Elżbieta Wielgosz (redaktor naczelna), Iwona Nadolska-Bartosiańska (z-ca redaktor naczelnej), Paweł Jaroniak (redaktor prowadzący), Krzysztof Galus (redakcja techniczna), Szymon Gumienik, Daniel Kawa, Joanna Marszałek-Kawa, Bartosz Płotka, Katarzyna Szczutkowska, Joanna Zakrzewska

